

GEHEIM

dr. J. Sijbrand
Directeur

SNS Bank N.V.
T.a.v. de heren F.K.V. Lamp en R.R. Latenstein
Postbus 8444
3503 RK UTRECHT

Onderwerp

SNS Bank N.V.; uitkomsten Supervisory Review & Evaluation Process 2012; Voorgenomen besluit tot het opleggen van een maatregel ex artikel 3:111a lid 2 Wet op het financieel toezicht

Datum

18 januari 2013

Geachte heren Lamp en Latenstein,

Deze brief bevat (i) de uitkomsten van het *Supervisory Review and Evaluation Process* 2012 (SREP 2012, hierna: evaluatie) dat de Nederlandsche Bank (DNB) ingevolge artikel 3:18a van de Wet op het financieel toezicht (Wft) periodiek dient uit te voeren; en (ii) het voornemen om een besluit te nemen inhoudende het opleggen van een maatregel ex artikel 3:111a lid 2 Wft.

Op grond van deze evaluatie stelt DNB vast of de strategieën, procedures en maatregelen, ingevolge artikel 3:17 Wft, en het aangehouden toetsingsvermogen zoals door SNS Bank N.V. (SNS Bank) zelf beoordeeld in het kader van het *Internal Capital Adequacy Assessment Process* (ICAAP) een degelijk beheer en een solide dekking van de huidige en mogelijk toekomstige risico's van SNS Bank waarborgt.

In deze evaluatie concludeert DNB dat als gevolg van de verwachte verliezen op commercieel vastgoed ruim twee keer zoveel kernkapitaal benodigd is als nu beschikbaar is. Op basis daarvan concludeert DNB dat de kapitaalpositie van SNS Bank ontoereikend is om een beheerste dekking van de huidige en mogelijk toekomstige risico's van de onderneming te waarborgen.

1 REIKWIJDTE VAN DE EVALUATIE

De reikwijdte van de evaluatie beperkt zich tot SNS Bank, al worden, voor zover relevant, ontwikkelingen ten aanzien van SNS REAAL meegewogen in de beoordeling. DNB kan op enig moment besluiten een nieuwe analyse van de kapitaalpositie uit te voeren als gevolg van ontwikkelingen in het risicoprofiel of in de strategie van de onderneming.

SNS Bank heeft op 18 december 2012 informatie over haar ICAAP verstrekt aan DNB. De evaluatie van DNB reflecteert echter niet alleen deze informatie (met peildatum juni 2012), maar

tevens de diverse bij DNB beschikbare in- en externe analyses van de vastgoedportefeuille van SNS Property Finance B.V. (SNS PF). Ook alle andere bij DNB bekende en voor dit proces relevante informatie over het risicoprofiel van de instelling, de kapitalisatie en toekomstige ontwikkeling, zijn door DNB meegenomen in haar evaluatie.

Hoofdstuk 2 geeft een korte samenvatting van de uitkomst van de eigen beoordeling van de kapitalisatie door SNS Bank (ICAAP). Hoofdstuk 3 bevat de uitkomst van de evaluatie van de kapitalisatie door DNB (SREP) en hoofdstuk 4 geeft enkele relevante aanvullende overwegingen. Hoofdstuk 5 bevat het voorgenomen besluit van DNB en hoofdstuk 6 sluit af met de slotopmerkingen van DNB.

2 UITKOMST ICAAP SNS BANK

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste elementen en conclusies van de ICAAP van SNS Bank weergegeven. Het ICAAP van SNS Bank is volledig gebaseerd op juni 2012 cijfers.

2.1 Huidige kapitaalratio's en interne kapitaaldoelstelling SNS Bank

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de kapitaalratio's van SNS Bank ultimo juni 2012, de huidige interne streefwaarden van SNS Bank en de kapitaaldoelstellingen met betrekking tot de migratie naar Basel III.

	Realisatie H1 2012	Huidige interne norm	Interne doelstelling migratie Basel III
Core Tier 1 ¹	9,6%	████████	████
Tier 1	12,2%	████	████████
Totaal kapitaal ratio	14%	████████████████	████████
Leverage ratio	2,9%	████████████████	████

2.2 Huidige credit ratings SNS Bank

SNS Bank streeft naar een lange termijn rating niveau van

	S&P	Fitch	Moody's
SNS Bank	BBB (negatief)	BBB+ (stabiel)	Baa2 (review for downgrade)

In haar ICAAP geeft SNS Bank aan dat de rating acties na de markt update van 13 juli 2012 stellen dat de relatief lage kredietwaardigheid van de bancaire activiteiten gelegen is in de

¹ In deze brief wordt met "Core Tier 1" en "kernkapitaal" hetzelfde bedoeld.
2013/60656

beperkte financiële flexibiliteit van SNS Bank. De aanhoudende verliezen van SNS PF verhinderen dat winstinhouding een substantiële bijdrage levert aan verbetering van de kapitaalratio's van de bank. De verliezen bij SNS PF zijn in de visie van zowel Fitch als Moody's niet langer verenigbaar met een zelfstandige 'investment grade' kredietwaardigheid van SNS Bank.

2.3 Door SNS Bank uitgevoerde beoordeling van de eigen kapitalisatie

Onderstaande tabel laat de in het ICAAP opgenomen projecties zien van de ontwikkeling van de kapitaalratio's in de periode 2012-2015, rekening houdend met de gefaseerde invoering van Basel III.

	Realisatie H1 2012	2012 Prognose	2013 Prognose	2014 Prognose	2015 Prognose
Core Tier 1 ratio	9,6%				
Tier 1 ratio	12,2%				
Totaal kapitaal ratio	14%				
Leverage ratio	2,9%				

* conform de laatste prognose van SNS d.d. 14 januari 2013 bedraagt de Core Tier 1 ratio 7,67% ultimo 2012.

In haar ICAAP concludeert SNS Bank dat zij haar interne kapitalisatie streefwaarden vanaf eind 2012 niet langer zal weten te realiseren. In een 2-jaars economisch basisscenario zal de Core Tier 1 ratio

SNS Bank heeft de interne streefwaarde in geval van een 2-jaars economisch stress scenario vastgesteld op . In een dergelijk stress scenario komt de Core Tier 1 ratio van de bank uit op .

	Realisatie		Baseline scenario				Stress scenario	
	H1 2012	H2 2012	H1 2013	H2 2013	H1 2014	H1 2013	H1 2014	H1 2014
Interne streefwaarde core Tier 1 ratio								
Core Tier 1 ratio	9,6%	8,0%	7,0%	6,6%	6,3%	5,5%	4,1%	
Exces core Tier 1 kapitaal enkelvoudig	95	-261	-531	-644	-725	90	-214	

Op basis van bovenstaande concludeert SNS Bank dat er aanvullende maatregelen nodig zijn. Er wordt een breed scala aan scenario's overwogen gericht op versterking en vereenvoudiging van de kapitaalsbasis. Naast de strategische herstructurering is SNS Bank voornemens te blijven zoeken naar risicogewogen activa (RWA) reducerende transacties, welke nog niet zijn opgenomen in de ICAAP prognoses en berekeningen. Voor de jaren 2013-2015 wordt gestreefd

naar een [REDACTED]

3 UITKOMST VAN DE EVALUATIE (SREP)

In dit hoofdstuk geeft DNB haar oordeel over de solvabiliteit van SNS Bank met inachtneming van het huidige en toekomstige risicoprofiel van de instelling.

3.1 Risicoprofiel en kapitalisatie SNS Bank

SNS Bank bevindt zich, blijkens onderstaande overwegingen, in een zeer kwetsbare situatie.

- In haar eigen beoordeling van de kapitalisatie (ICAAP) stelt SNS Bank vast dat zij haar interne streefwaarden vanaf eind 2012 niet langer zal weten te realiseren. In een 2-jaars economisch basisscenario zal de Core Tier 1 ratio [REDACTED]. Een dergelijke ratio is in de ogen van DNB volstrekt ontoereikend voor een systeemrelevante bank. In absolute termen betekent dit een kapitaaltekort dat zal oplopen van [REDACTED]. Tevens stelt SNS Bank in haar ICAAP vast dat zij ook in een stress scenario haar interne streefwaarde voor de kapitalisatie niet weet te realiseren, met als voornaamste oorzaak dat de *going concern* kapitalisatie onvoldoende is. Tot slot geeft SNS Bank aan dat aanvullende maatregelen nodig zijn, gericht op versterking en vereenvoudiging van de kapitaalsbasis (zie de laatste paragraaf van hoofdstuk 2). Niet alleen stelt DNB vast dat er onzekerheden zijn over de haalbaarheid van deze plannen van SNS Bank. DNB acht deze plannen ook volstrekt onvoldoende gezien de omvang van het tekort.
- Sinds het derde kwartaal van 2012 voldoet SNS Bank met een Core Tier 1 ratio van 8,8% opnieuw² niet meer aan de kapitaaleis³ zoals opgesteld door de *European Banking Authority* (EBA). Volgens deze Europese kapitaalnorm dient het Core Tier 1 kapitaal, rekening houdend met een *sovereign buffer*⁴, minimaal 9% te bedragen. SNS Bank komt bij een door haar opgestelde nieuwe prognose d.d. 14 januari 2013 uit op een Core Tier 1 ratio van 7,67% ultimo 2012. Dit leidt tot een kapitaaltekort van EUR 477 miljoen ten opzichte van de genoemde EBA norm.
- Op 14 december 2012 heeft commercieel vastgoedexpert Cushman & Wakefield ("Cushman") een rapport uitgebracht inzake haar in opdracht van het Ministerie van Financiën uitgevoerde waardebeoordeling van de portefeuille van SNS PF. De waardebeoordeling door Cushman heeft onafhankelijk van SNS Bank plaatsgevonden, zij het op basis van diens aanlevering van portefeuille data. Cushman hanteert in haar waardering

² Eind 2011 heeft EBA vastgesteld dat SNS Bank niet aan de door EBA gestelde kapitaalnorm voldoet. Het tekort bedroeg EUR 159 mln. SNS voldeed, binnen de daartoe door EBA gestelde deadline van ultimo juni 2012, aan de kapitaalnorm.

³ EBA recommendation van 8 december 2011 (EBA/REC/2011/1). Artikel 16, eerste en derde lid van de EBA-Verordening (Verordening (EU) nr. 1093/2010).

⁴ EUR 183 miljoen, voor SNS Bank door EBA statisch vastgesteld in september 2011. 2013/60656

het concept van Real Economic Value (REV)⁵. Daarbij wordt uitgegaan van het macro-economisch basisscenario van de Europese Commissie. DNB baseert zich in deze evaluatie op de waardebeoordeling van Cushman om de volgende redenen:

- De waardebeoordeling heeft volledig onafhankelijk van SNS Bank plaatsgevonden.
- Cushman is een erkende expert op het gebied commercieel vastgoed en de waardering daarvan. Dit blijkt o.a. uit de opdrachten die zij hebben uitgevoerd voor FDIC, NAMA, etc.
- Cushman heeft de volledige vastgoedportefeuille gewaardeerd en maakt gebruik van meer recente informatie dan bijvoorbeeld Ernst & Young.

In het genoemde basisscenario ligt de huidige waarde van deze vastgoedportefeuille circa EUR 2,4 miljard⁶ lager dan de huidige balanswaarde (juni 2012 EUR 8,3 miljard na voorziening). Indien wordt uitgegaan van een economisch *adverse* scenario komt Cushman op een waardering die circa EUR 3,2 miljard lager ligt dan de huidige balanswaarde.

- De belangrijkste kwetsbaarheid is gelegen in de resultaten van de commercieel vastgoedportefeuille. SNS Bank heeft ultimo juni 2012 een totale balans van EUR 81,2 miljard. De totale balanswaarde van de vastgoedportefeuille in SNS PF na voorziening, bedraagt EUR 8,3 miljard. Op deze portefeuille is door SNS Bank sinds 2009 ruim EUR 1.600 miljoen verlies geleden. Het voor de gehele bankbalans aanwezige verliesbufferende kernkapitaal bedraagt conform de laatste cijfers van SNS Bank ultimo 2012 EUR 1.630 miljoen. Voor verwachte en onverwachte verliezen op het nog uitstaande vastgoedexposure is een buffer nodig die feitelijk reeds beslag legt op dit totale kernkapitaal. Dit wordt ondersteund door diverse analyses⁷ met betrekking tot de vooruitzichten van de commercieel vastgoedportefeuille. Hieruit blijkt dat de nog door dit kernkapitaal op te vangen nieuwe verliezen in zowel een stress- als een basisscenario zeer groot zijn. Voor de verwachte en onverwachte verliezen in de rest van de balans à EUR 72,9 miljard⁸ blijft niet of nauwelijks kernkapitaal over. DNB acht het uitgesloten dat de mogelijk nog door de bank te realiseren winsten voldoende zullen zijn om de verliezen van SNS PF tijdig te compenseren.
- Hoewel de reikwijdte van de evaluatie beperkt is tot de kapitalisatie van SNS Bank, kan deze niet los gezien worden van de ontwikkeling van de kapitalisatie van SNS REAAL. Zo blijkt uit het kapitalisatie- en fundingplan 2013-2015 van SNS REAAL dat de *double leverage* van SNS REAAL 120% (EUR 909 miljoen) zal bedragen per ultimo 2012, ruim boven de norm van 115% die SNS REAAL zelf hanteert en ook DNB als een bovengrens

⁵ Het concept van REV als een adequate methode voor het waarderen van bancaire activa is geïntroduceerd in de "Impaired Asset Communication" van de Europese Commissie d.d. 25 februari 2009 en behelst kortweg de intrinsieke- of economische waarde van een leningportefeuille.

⁶ In hun rapport van 14/12/2013 komt Cushman op een *delta value* in een basisscenario van EUR 2.149 mln en in een *adverse* scenario van EUR 2.853 mln. Inclusief de *delta value* van EUR 250 c.q. 330 mln. voor de Real Estate Owned portefeuille ad EUR 512 mln, zijn deze bedragen respectievelijk EUR 2,4 mrd en EUR 3,2 mrd.

⁷ ICAAP SNS Bank, 2012 rapportages van SNS Bank adviseur Ernst & Young, Cushman & Wakefield rapport dd. 14/12/2012.

⁸ EUR 81,2 – EUR 8,3 miljard.

beschouwt. Verder is er in de solvabiliteitspositie van SNS REAAL en haar dochtermaatschappijen geen ruimte voor terugbetaling van de in 2008 ontvangen staatssteun (inclusief 50% premie komt dit neer op EUR 848 miljoen). Hierdoor is de kans groot dat de Europese Commissie, als de staatssteun niet uiterlijk op 31 december 2013 is terugbetaald, maatregelen zal opleggen die de levensvatbaarheid van het concern verder aantasten. Ook de markt is zich van deze datum bewust. Deze onzekerheden over de kapitalisatie van SNS REAAL hebben ertoe geleid dat zij zich niet voldoende meer extern kan financieren. Hierdoor is een toenemend beroep op de dochtermaatschappijen gedaan, waaronder SNS Bank (ad. EUR 144 miljoen). Dit heeft een additioneel negatief effect op de huidige kapitalisatie van SNS Bank.

- Bovenstaande situatie heeft grote gevolgen voor het marktvertrouwen in SNS Bank en SNS REAAL in het algemeen, de credit ratings en de hieraan gerelateerde funding mogelijkheden in het bijzonder. Door de ontwikkeling en de negatieve vooruitzichten van de credit ratings is de financierbaarheid van de instellingen verder verslechterd. Voor SNS Bank is de uitgifte van nieuwe ongezekerde schuldinstrumenten niet of slechts zeer beperkt mogelijk. Hierdoor is SNS Bank genoodzaakt tot het aantrekken van veel particulier spaargeld, financiering via de Europese Centrale Bank en verpanding van de activa door het uitgeven van gezekerde schuldinstrumenten. Als gevolg van deze verpanding is circa 40% van de balans van SNS Bank inmiddels beklemd.

3.2 SREP conclusie

SNS Bank constateert zelf een kapitaaltekort van EUR 261 miljoen ultimo 2012. Dit tekort zal, uitgaande van een macro-economisch basis scenario, volgens SNS Bank oplopen tot EUR 725 miljoen medio 2014. Ultimo 2012 heeft SNS Bank een kapitaaltekort van EUR 477 miljoen ten opzichte van de EBA kapitaalnorm. Volgens DNB is het deficit nog aanzienlijk hoger dan deze intern geconstateerde tekorten en wel op basis van de volgende overwegingen:

1. In alle door SNS REAAL onderzochte oplossingen voor stabilisatie/strategische herstructurering is afsplitsing van SNS PF een vereiste gebleken. Ook DNB concludeert dat de situatie dusdanig fragiel is dat het vertrouwen in SNS REAAL en in SNS Bank slechts hersteld kan worden als SNS PF wordt afgezonderd van SNS Bank. Het Cushman rapport toont aan dat afzondering alleen kan plaatsvinden tegen een waarde die minstens EUR 2,4 tot 3,2 miljard lager ligt dan de balanswaarde van de portefeuille⁹. Na afsplitsing van SNS PF, tegen de waardering die volgt uit het Cushman basisscenario, ontstaat hierdoor een kapitaaltekort bij SNS Bank van minimaal EUR 1,9 miljard, op basis van de meest recente ultimo 2012 cijfers van SNS Bank en gerelateerd aan de EBA norm. Bijlage I bevat een toelichting op deze berekening. Dit benodigd kernkapitaal is exclusief de kapitalisatie van de

⁹ Betreft een waardering van juni 2012 standen. De Europese Commissie heeft aangegeven dat overdracht van de portefeuille alleen tegen maximaal de real economic value kan plaatsvinden, ongeacht de kopende partij. Er zijn in Europa recente cases bekend waarbij de oplossingsrichtingen door een meer marktgedreven proces tot stand zijn gekomen, waardoor de transfer price veelal aanmerkelijk lager ligt dan de real economic value.

van SNS Bank afgesplitste entiteit SNS PF. De minimale en op dit moment wettelijk vereiste kapitalisatie van deze afgesplitste bankentiteit zou uitkomen op circa EUR 0,5 miljard (8% van de resterende RWA van SNS PF), wat zou resulteren in een totale kernkapitaalbehoefte voor SNS Bank plus SNS PF van minimaal EUR 2,4 miljard.

2. Ook in een scenario waarin SNS PF niet wordt afgesplitst en verkocht, is SNS Bank volstrekt ondergekapitaliseerd. DNB beschouwt het verschil tussen de balanswaarde en de *base case* waardering door Cushman (danwel de *base case* inschatting van de resterende verliezen door Ernst & Young) als een te verwachten verlies (*expected loss*) dat nog niet verwerkt is in de kapitaalpositie van SNS Bank¹⁰. Dit omdat het verlies betreft die in een basisscenario zullen ontstaan, maar waarvoor in de financiële verslaggeving onder IFRS¹¹ nog geen voorziening hoeft te worden getroffen. Ter correctie hiervan acht DNB een opslag op het vereiste (SREP-) kapitaal noodzakelijk, waardoor op basis van de Cushman analyse een tekort in het toetsingsvermogen resulteert van circa EUR 1,7 miljard. De in deze berekening opgenomen waardering door Cushman betreft geen stress test, maar gaat uit van het macro-economisch basisscenario van de Europese Commissie. In de berekening van dit kapitaaltekort is uitgegaan van een minimale kapitalisatie voor onverwachte verliezen: 8% van de RWA. Bijlage II bevat een toelichting op deze berekening, welke bij het hanteren van de uitkomsten van de analyses van SNS Bank zelf of haar adviseur Ernst & Young tevens tot een aanzienlijk kapitaaltekort leidt.

Het voor de gehele bankbalans aanwezige verliesbufferende kernkapitaal bedraagt conform het meest recente cijfer van SNS Bank EUR 1.630 miljoen ultimo 2012. Zowel de berekening onder punt 1 als de berekening onder punt 2 toont aan dat ruim twee keer zoveel kernkapitaal benodigd is als nu beschikbaar is. Op basis hiervan concludeert DNB dat de kapitaalpositie van SNS Bank ontoereikend is om een beheerste dekking van de huidige en mogelijk toekomstige risico's van de onderneming te waarborgen, zoals bedoeld in artikel 3:18a Wft.

Het doel van het SREP (of 'pilaar 2') is een kapitalisatie die in lijn is met alle materiële risico's waaraan de instelling is blootgesteld¹², of anders gezegd een kapitalisatie die een solide dekking van de risico's waarborgt¹³. Op basis van het Cushman rapport is voor DNB ondubbelzinnig komen vast te staan dat de risico's besloten in de vastgoedportefeuille van SNS Bank veel

¹⁰ Zie bijvoorbeeld paragraaf 750 van "Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework": "Supervisors should also consider the extent to which the bank has provided for unexpected events in setting its capital levels. This analysis should cover a wide range of external conditions and scenarios, and the sophistication of techniques and stress tests used should be commensurate with the bank's activities."

¹¹ International Financial Reporting Standards, welke uitgaan van "incurred loss" in plaats van "expected loss".

¹² Basel II stelt in paragraaf 732: "All material risks faced by the bank should be addressed in the capital assessment". Verder staat in paragraaf 749: "Supervisors should review the bank's processes to determine that: a) Target levels of capital chosen are comprehensive and relevant to the current operating environment; b) These levels are properly monitored and reviewed by senior management; and c)

The composition of capital is appropriate for the nature and scale of the bank's business.

¹³ Zie artikel 3:18a lid 2 Wft

materiëler zijn dan tot dan toe was aangenomen. DNB dient deze analyse in haar beoordeling van de soliditeit van de instelling mee te wegen en kan geen andere conclusie trekken dan dat SNS Bank een kapitaaltekort heeft van minimaal EUR 1,9 miljard (conform punt 1 hierboven, dat wil zeggen exclusief de kapitalisatie van SNS PF).

4 AANVULLENDE OVERWEGINGEN

SNS REAAL zoekt, mede op aandringen van DNB, al geruime tijd naar mogelijkheden om haar kapitaalpositie te versterken. Op basis van de SREP 2011, in combinatie met het door SNS REAAL ingediende plan van aanpak van juni 2011 en het aanvullende plan van aanpak van september 2011, is DNB in december 2011 tot de conclusie gekomen dat SNS REAAL de benodigde kapitaalversterking niet op eigen kracht zou kunnen realiseren¹⁴. Omdat SNS REAAL een systeemrelevante instelling is, en een beroep op publieke middelen onvermijdelijk leek, heeft DNB vanaf dat moment het Ministerie van Financiën betrokken bij het zoeken naar een structurele oplossing. SNS REAAL is sinds begin 2012 op de hoogte gehouden van en ook regelmatig aanwezig geweest bij het overleg tussen het Ministerie van Financiën en DNB.

Gedurende de periode dat samen met het Ministerie van Financiën naar een structurele oplossing is gezocht, heeft DNB in haar toezichtaanpak het belang van het voorkomen van een noodsituatie bij een systeemrelevante instelling doorslaggevend geacht. Na een brede inventarisatie van mogelijke oplossingsrichtingen, waarvan een aantal door DNB is geïnitieerd, is intensief overleg gevoerd met het Ministerie van Financiën, diverse marktpartijen en de Europese Commissie over oplossingen waarin private sector partijen zouden participeren (publiek-private oplossing). Dergelijke oplossingen zijn echter niet haalbaar gebleken vanwege zowel bovengenoemde hoogte van het kapitaaltekort als de eisen van de Europese Commissie.

Op basis van de huidige status van de gesprekken met betrokken partijen concludeert DNB dat er naar haar oordeel geen reëel zicht is op een oplossing voor het, ook door SNS REAAL, vastgestelde kapitaaltekort. Desalniettemin zal SNS Bank een laatste mogelijkheid worden geboden om een oplossing tot stand te brengen, waardoor haar kapitaalpositie dusdanig wordt versterkt dat de instelling, ná overdracht van Property Finance tegen een REV, aan alle interne en externe normen kan voldoen. Slechts als SNS Bank hierin slaagt, kan DNB concluderen dat het toetsingsvermogen van SNS Bank een beheerste en duurzame dekking van haar risico's waarborgt.

DNB hanteert hierbij een relatief korte termijn – zie de hierna volgende paragraaf – gezien de ernst van de situatie en de tijd die reeds is besteed aan het vinden van oplossingen. Daarbij komt dat het bij het ontbreken van een overtuigende en definitieve oplossing niet mogelijk zal zijn om op 14 februari 2013 jaarcijfers die op continuïteitsbasis zijn opgesteld, naar buiten te brengen. Dit omdat de externe accountant in haar brief aan SNS REAAL d.d. 29 november 2012 heeft gesteld dat zonder aanvullende *commitments* van derden voor versterking van de kapitaalpositie, gerede twijfel resulteert over de continuïteit van de onderneming.

¹⁴ Zie brieven van DNB aan SNS Bank en SNS REAAL d.d. 29 februari 2012 en 8 mei 2012.
2013/60656

Het publicatiemoment van 14 februari 2013 is echter wel extern gecommuniceerd door de instelling. Sterker nog, door eerdere communicatie van SNS REAAL leven marktpartijen in de verwachting dat op die datum een totaaloplossing voor SNS REAAL zal worden aangekondigd. Uitstel van de publicatie van de jaarcijfers zonder aankondiging van een totaaloplossing voor SNS REAAL, betekent een verdere ondermijning van het vertrouwen in SNS REAAL en SNS Bank. DNB acht dit niet verantwoord uit oogpunt van financiële stabiliteit, ook in het licht van de aanzwellende stroom van publicaties in de media over de kwetsbare positie van SNS REAAL.

5 VOORGENOMEN BESLUIT

Gelet op de feiten en omstandigheden beschreven in de voorgaande paragrafen is DNB voornemens om op grond van artikel 3:111a lid 2 Wft, in samenhang met de artikelen 3:17 en 3:18a Wft en artikel 24a en 25a Besluit prudentiële regels Wft, de volgende maatregel op te leggen:

SNS Bank dient uiterlijk 31 januari 2013 om 18:00 uur haar kernkapitaal met minimaal EUR 1,9 miljard te hebben aangevuld, althans SNS Bank dient uiterlijk 31 januari 2013 om 18:00 uur een finale oplossing te presenteren welke naar het oordeel van DNB een voldoende mate van zekerheid van slagen heeft en welke op korte termijn daadwerkelijk leidt tot aanvulling van het genoemde kapitaaltekort.

Onder verwijzing naar de artikelen 4:8 en 4:9 van de Algemene wet bestuursrecht stelt DNB SNS Bank in de gelegenheid om desgewenst en vóór 24 januari 2013 om 12:00 uur een zienswijze over dit voorgenomen Besluit tot aanvulling van haar kernkapitaal met minimaal EUR 1,9 miljard aan DNB kenbaar te maken ofwel (i) mondeling in de vorm van een hoorzitting ten kantore van DNB, danwel (ii) schriftelijk. Indien SNS Bank haar zienswijze mondeling naar voren wenst te brengen dan verneemt DNB dat graag vóór 21 januari 2013 om 9:00 uur.

Nadat SNS Bank haar zienswijze heeft gegeven danwel na het ongebruikt verstrijken van de hiervoor genoemde termijn, zal DNB, met inachtneming van alle omstandigheden van het geval, waaronder de zienswijze van SNS Bank, een definitief Besluit nemen.

6 SLOTOPMERKINGEN

Slechts als aan dit in hoofdstuk 5 genoemde Besluit voldaan is kan DNB concluderen dat het toetsingsvermogen van SNS Bank een beheerste en duurzame dekking van haar risico's waarborgt. Indien SNS Bank niet in staat zal blijken om haar kapitaalpositie tijdig en voldoende te versterken, acht DNB het niet langer verantwoord dat SNS Bank het bankbedrijf uitoefent en zal DNB gebruik maken van haar bevoegdheden op grond van de Wft.

Het in deze brief vermelde laat onverlet de bevoegdheden die DNB kan uitoefenen op grond van de Wft indien en voor zover daartoe op enig moment aanleiding bestaat.

2013/60656

Datum

18 januari 2013

- 10 -

Wij verzoeken u een kopie van deze brief beschikbaar te stellen aan de raad van commissarissen van SNS Bank. DNB zal met inachtneming van artikel 1:93 Wft een kopie van deze brief beschikbaar stellen aan uw externe accountant.

Wij vragen u met klem de inhoud of het bestaan van deze brief en het voorgenomen besluit op
 generlei wijze extern te communiceren.

Hoogachtend,
De Nederlandsche Bank NV

Hyman

2013/60656

BIJLAGE I

In alle door SNS REAAL onderzochte oplossingen voor stabilisatie/strategische herstructurering is afsplitsing van SNS PF een vereiste gebleken. Ook DNB concludeert dat de situatie dusdanig fragiel is dat het vertrouwen in SNS REAAL Groep en in SNS Bank slechts hersteld kan worden als SNS PF wordt afgezonderd van de Groep. Het Cushman rapport toont aan dat afzondering alleen kan plaatsvinden tegen een waarde die minstens EUR 2,4 miljard lager ligt dan de balanswaarde van de portefeuille. Na afsplitsing van PF ontstaat hierdoor op basis van de meest recente ultimo 2012 cijfers van SNS Bank en gerelateerd aan de EBA norm een kapitaaltekort bij SNS Bank van minimaal EUR 1,9 miljard.

Situatie per ultimo 2012		EUR
Aanwezig Core Tier 1 (kernkapitaal)		1.630
RWA		21.380
Core Tier 1 ratio (%)		7,62%
Waardecorrectie SNS PF op basis van Real Economic Value (Cushman base case)		
Vastgoedleningen		2.149
Direct gehouden vastgoed (Real Estate Owned (REO))		250
Reeds getroffen voorzieningen in H2 2012		-295
Totale waardecorrectie vastgoedportefeuille SNS PF		2.104

Pro forma situatie na overdracht SNS PF tegen Real Economic Value		EUR
Pre-tax verlies als gevolg van overdracht SNS PF (Cushman base case)		2.104
Pro forma Core Tier 1 kapitaal (1.630 - 2.104)		-475
Pro forma RWA		13.834
Pro forma Core Tier 1 ratio (%)		0%

Minimale kapitaaltekort		
Aanvulling van negatief kapitaal tot 0		475
Kapitaal benodigd voor 9% EBA norm (incl 183 mln sovereign buffer)		1.428
Totale kapitaaltekort		1.903

Dit benodigd kernkapitaal is exclusief de kapitalisatie van de van SNS Bank afgesplitste entiteit SNS PF. De minimale en op dit moment wettelijk vereiste kapitalisatie van deze afgesplitste bankentiteit bedraagt circa EUR 0,5 miljard: 8% van resterende RWA van SNS PF. Dit resulteert in een totale kapitaalbehoefte voor SNS Bank plus SNS PF van circa EUR 2,4 miljard.

BIJLAGE II

Het benodigd toetsingsvermogen is een optelsom van de SREP kapitaaleisen onder pijler 1 en pijler 2. De kapitaaleis onder pijler 1 is gebaseerd op de RWA van een bank en vloeit voort uit de wettelijk verplichte rapportages. De kapitaaleis onder pijler 2 in onderstaande opstelling is gebaseerd op de juni 2012 uitkomsten van het Economisch Kapitaal (EK) model van SNS Bank¹⁵. DNB beschouwt de base case waardering door Cushman als een te verwachten verlies (expected loss) dat nog niet verwerkt is in de kapitaalpositie van SNS Bank.

Ter correctie hiervan is een opslag van EUR 1.936 miljoen¹⁶ op het vereiste toetsingsvermogen benodigd, waardoor een kapitaaltekort resulteert van circa EUR 1,7 miljard.

Situatie per december 2012		
Kapitaaleis pijler 1 risico's		EUR mln
	Pijler 1 uitkomst	SREP eis
credit risk		
oprisk		
market risk		
TOTAAL pijler 1	1.710	1.710

Kapitaaleis pijler 2 risico's		
	EK model SNS (99,9%)	SREP eis
ALM risk	434	434
business risk	232	232
model risk	151	151
overwinsten	-22	-22
diversificatie	-444	-444
opslag kredietrisico SNS PF		1.936
TOTAAL pijler 2		2.287

Benodigd toetsingsvermogen (SREP eis pijler 1 + pijler 2)	3.997
--	--------------

Beschikbaar toetsingsvermogen	2.286
--------------------------------------	--------------

Tekort toetsingsvermogen	1.711
---------------------------------	--------------

¹⁵ Met uitzondering van het kredietrisico waarvoor DNB in deze SREP een opslag heeft vastgesteld. SNS Bank werkt aan het oplossen van de tekortkomingen van haar EK model en streeft er naar om in 2013 alle noodzakelijke verbeteringen gerealiseerd te hebben. Een inhoudelijke beoordeling van het EK model van SNS Bank door DNB kan de hier opgestelde berekening in potentie alleen maar doen verslechteren.

¹⁶ Delta value base case Cushman is EUR 2.399 mln. Gecorrigeerd voor de toevoeging aan de voorziening in H2 2012 (ad. EUR 295 mln) resteert EUR 2.104 mln. aan verwacht verlies. Vervolgens is gecorrigeerd voor de dubbelrekening ad. EUR 168 mln (8%*2.104) zijnde kapitaal dat reeds onder pijler 1 wordt aangehouden voor dit verwachte verlies. De opslag voor het krediet risico van SNS PF bedraagt derhalve EUR 1.936 mln (2.399-295-168). Voor de overige RWA van SNS PF wordt onder pijler 1 de minimaal vereiste 8% kapitaal aangehouden voor onverwacht verlies.